

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:	
HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre. . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint,
az udvarban hátul.

A legujabb válsághír.

A kiegyezési tárgyalások új fázisba léptek. — Legalább így adják ezt hírül azok a lapok, a melyeket rendszeren a félhivatalosok gyűjtőneve alatt szokás összefoglalni.

Az osztrákok ismét itt voltak és legközelebb újból itt lesznek, hogy valamelyes megegyezésre jussanak. Most már annyit bevallanak, hogy a kiegyezésen magán nem kell változtatni, mert Magyarországon törvény útján, Ausztriában császári rendelet alapján már érvényben van és így bajos is volna, most akár egyik, akár másik részről külön és új követelményekkel fellépni.

Ellenben az autonom vám-tarifá még nincs meg és az osztrákok ezt úgy akarják megcsinálni, hogy magyar szempontból ne legyen benne köszönet.

Mi ma is csak azt valljuk, hogy a mostani tárgyalások és húza-vonák csak szembekötődszámbe mennek, melyeknek nin-

esen egyéb céljuk, mint az ismert formula felsülésének a maszkirozása.

A komédia első része volt az osztrák lárma és a magyar lapokban folytonos híresztelések Körber bukásáról. A második rész az elsőnek fordítottja. Most azt híresztelik, hogy Körber oly rettenetes követeléseket támasztott a vám-tarifá ügyében, hogy a magyar kormány ezek századrészének sem tehet eleget. Körber oly ridegen viselkedik, hogy szinte meglátszik rajta a felsőbb támogatás.

Ez a tény — úgy mondják — már-már *arra készíti Széll Kálmánt, hogy mondjon le az egész kabinettel egyetemben. Az ugynevezett beavatottak Szögyény-Marich László személyében már Széll utódját is vélik ismerni.*

Ez igaz is lehet, nem is; de inkább nem, mint igen. Azt azonban nem tartjuk kizártnak, hogy még a lemondás, újra való ki-nevezés komédiáját is közbevetik, csak hogy valami módot találjanak

a saját formulájuknak kinullázására. A főzéi az marad, hogy az 1903. év január elsején a törvény hatályát veszítse és ne *legyen törvényes alap, melyre hamarosan föl lehetne építeni a gazdasági önállóságot.*

Ha sehogy sem menne a dolog, csak végső esetben, valóságos kabinetválságot is csinálnak és akár tiz minisztériumot, de még parlamentárizmust és alkotmányt is odadobnak, csak hogy Magyarország még gazdasági téren se rázhassa le az osztrák bilincseket.

Az is igaz, hogy Széll már nem kedvelt személyiség az udvarnál és szívesen adnák ki az utját, de ezt különösen a kiegyezési tárgyalások során, csak végső szükség esetén kockáztatják meg, mert jól tudják, hogy egyhamar nem kapnak parlamenti embert, aki készségesebben áldozná fel érdekeinket, kívülről pedig nehéz embert behozni, mint ezt annak idején Khuen-Héderváry példája mutatta. — Az eszkimókat nehéz szaporítani, hiszen a mostani

Az örökség.

— Francziából. —

A páris—lyoni gyorsvonatból alig szállt ki egy-két utas, mire néhány pillanat múlva a vonat gyors dübörgéssel kirokogott a kis állomásról. A pályaudvaron egy huszonöt évesnek látszó fiatal ember állott a váróterem ajtajánál. Egy javakorabeli, egyszerű ruhába öltözött férfi, aki szintén a Perronon tartózkodott, odalépett hozzá és megszólította:

— Bocsásson meg uram, nemde Clement urhoz van szerencsém?

— Clement vagyok — felelte a fiatal ember. — S ön, ugy e bár Martin ur?

— Szolgálatára uram.

— No hát akkor induljunk!

Az öreg ember anélkül, hogy e kérdésre feleletet adott volna, egy régi divatu, ósdi kocsihoz vezette a vendéget, amely elé két sovány gebe volt fogva.

— Ez az én kocsim? — kiáltott föl Clement. — Hisz ez olyan, mint egy zsibárus üött-kopott talyigája!

Még néhány nappal ezelőtt Clement

ur, aki ilyen nagy igényűnek mutatkozott, Páris egyik kereskedői irodájában, mint egyszerű írnok rötta halomra a betűket. Mindenki csöndes, szerény, jó modoru fiatalembernek ismerte. De hát mi változtathatta meg ily hirtelen? Erre rövid egy két szóban meg lehet adni a feleletet. Clement ur ugyanis egyszerre dúsgazdag ember lett. Huszezer frank évi járadéknak jutott váratlanul a birtokába. Így tehát csak természetesnek tűnhetik föl az, hogy most már nagyobb igényei voltak, mint egy szegény írnoknak. Miközben az iroda nagy üzleti könyvei közé temetkezett, a reggeli postával egy levél érkezett a számára, amely azt a megiepő hirt hozta, hogy nagybátyja, akinek gazdaságáról és különczködéseiről már sokat hallott, de akit még sohasem látott, meghalt Páris közelében fekvő birtokán és egész vagyonát a többi rokonok mellőzésével, egyesegyedül neki hagyományozta. A levél, amelyet egy vidéki jegyző irt, még azt a fölszólítást tartalmazta, hogy hagyja el azonnal Párist és siessen a nagybácsi birtokára. Az állomáson, — szölt a levél, — Martin, az elhunyt nagybácsi egyik

régi bizalmas szolgálja fog reá várakozni, aki majd elkíséri a kétórányira fekvő birtokra. Clementet szinte elszédítette ez a váratlan szerencse és gyorsan vonatra ült, hogy minél előbb találkozhassek Martinnal, a hü szolgálival. Hogy mint találtak egymásra, azt már tudjuk.

A döcögős jármű nagysokára befordult a nagy tágas udvarra. Martin szállt le előbb a kocsirol és rögtön előszólította a szolgálakat, hogy sorra bemutassa őket leendő uruknak. Aztán bementek a házba, ahol az öreg ember megmutatta a nagybácsi lakosztályait.

— Ez volt a nagybácsi hálószobája, — mondta az öreg Martin, — amikor egy ósdi butorzatú szobába nyitottak. — Itt halt meg tiz nappal ezelőtt.

Clement egykedvűen hallgatta az öreg ember beszédét. Gunyosan nézett maga körül és orrát fintorgatva, így szólt Martinhoz:

— Nema volt valami kitünő iziése a vén ficzkónak. Mondhatom, hogy soha életben még nem láttam ennél barátságatlanabb szobát.

Darvas Testvérek

dúsan felszerelt női- és gyermek-felöltő áruházában Debreczen, főtér, Hungária-kávész ház mellett. **Újdonságok** női- és gyermek-felöltőkben, nap- és esőernyőkben, blousok, övök és nyakdíszek nagy választékban feltünő olcsó árak mellett beszerezhetők

fókákat is keveselik. Ha meg volna már a kiegyezés, a vám-tarifa és a kereskedelmi szerződések, akkor rögvést elhinnők a válsághirt.

POLITIKAI HIREK.

A kiegyezés. (Tavirat.) Az osztrák és a magyar miniszterek ma folytatták a tanácskozásokat. A pénzügy-miniszteriumban Körber miniszterelnök és Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminiszter tanácskoztak Lukács László pénzügyminiszterrel, míg a kereskedelmi miniszteriumban báró Call osztrák kereskedelmi miniszter és Láng Lajos erkeztettek egymással. Ezeket a tanácskozásokat megelőzőleg a miniszterelnökségben Széll és Körber körülbelül egy órahosszat értekeztek.

A magyar delegáció ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A magyar delegáció külügyi albizottsága ma délelőt 11 órakor ülést tartott, melyen a delegáció plenuma elé terjesztendő külügyi jelentést hitelesítették. A jelentést Falk Miksa előadó készítette. Az ülésen a közös kormány részéről Goluchovski és Kállay, míg a magyar kormány részéről Széll Kálmán volt jelen. A Kossuth-párt részéről mint „inspekciós” Rakosi Viktor képviselő hallgatta végig az ülést.

Déli 12 órakor a hadügyi, egy órakor pedig a tengerészeti albizottság tartott ülést, melyen a hadügyi, illetve tengerészeti jelentést hitelesítették.

Délután négy órakor a négyes albizottság egybegyült, hogy a Bosznia-Hercegovináról szóló jelentést hitelesítse.

— Mind a mellett azt hiszem uram, hogy ez lesz ezentúl a lakása, mert biz ennél külön szobát nem találunk az egész házban.

— Mit? Azt hiszi talán, hogy én itt fogok lakni? — szólt nevetve a fiatal Clement. — Csak nem tart talán olyan együgyűnek? Magamfajta fiatal ember egyedül csak Párisban lakhatik. S én rögtön túl is fogok adni ezen a düledező bagolyfészken és aztán Párisba megyek lakni.

— Hogyan uram? Őa képes lenne nagybátyja kedvenc birtokát eladni? — kérdezte ámulva Martin. S minket régi, hű szolgálókat itthagyna, megfosztva beanünket kenyerünkötől?

— Mi közöm hozzá? — felelte vállát vonva a fiatal ember. — Most pedig gondoskodjék róla, hogy az ebéd elkészüljön. Aztán majd elmegyünk a jegyzőhöz.

Az ebédnél, bár Clement igen sok kifogást talált, mégis jól befatalozott. Sőt a borból is megivott néhány pohárával, noha azt kezdetben tul-savanyunak találta.

Ebéd után Clement, Martin kíséretében fölült a kocsi. Már két órája lehetek

Egyházkerületi közgyűlés.

— Második nap. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 23.

Tegnap kezdette meg tulajdonképeni tárgyalásait a tiszántuli ev. ref. egyházkerület. Az első napi papszentelési aktus után a kerület ügyeinek elintézésére került a sor. A kollegium diszterme ismét megtelt a kerület vezérferfi-ival, a megszokott alakok eloglalták megszokott helyeiket és kezdetét vette a tanácskozás.

Kiss Áron, az ősz püspök szólott először. Remegett a hangja, a mint beszélt, mert hiszen a tiszántuli egyházkerület nagy gyaszát utította fel ismét meleg szavakkal. Tisza Kálmánt, Ráday Gedeon grófot, Némethy Lajost és Bacsoni Lajos drt. parentálta el. Azután kezdtek a folyó ügyek tárgyalásához. Az első nap eseménye a jogakadémiai tanárválasztás volt. Hat pályázó között választott az egyházkerület. A győztes elnöki döntéssel Jászi Viktor dr. kecskeméti jogakadémiai tanár lett. Kiváló erőt, képzet, tudós tanárt nyert benne az egyházkerület.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk különben az alábbiakat írja:

Kilencz órakor nyitotta meg Kiss Áron püspök a gyűlést. Felolvasták a tegnapi formális ülés jegyzőkönyvét. Ezután igazolták a megjelent tagokat, tudomásul vették, hogy Hajnal István dr., a békés-bánsági egyházmegye gondnoka lett. Intézkedést tettek az iránt, hogy a Némethy Lajos tanácsbírói és Bacsoni Lajos aljegyzői székére pályázat irassék ki.

Uj tanácsbírók.

Tisza István gróf és Puky Gyula, a két ujonnan választott tanácsbíró letette a hivatalos esküt. Az eskü után Puky Gyula főispán Tisza István gróf nevében is melegen megköszönte a kitüntetést. Felajánlta odaadó, buzgó munkásságát és tehetségét az egyházkerület szolgálatába. Az egyházkerület jóindulatába ajánlotta ugy magát, mint Tisza István grófot. (Lelkes éljenzés.)

Somogyi Pál tanár 30 évi működés után nyugalomba vonul. Az egyházkerület érdemeinek jegyzőkönyvben ad kifejezést.

uton, mikor Clementnek föltűnt, hogy ugyanazon az uton dőczög a kocsí, mint amelyiken reggel jöttek. Megpillantva az állomás épületét, megkérdezte Martintól, hogy hát vasuton kell-e a jegyzőhöz menni?

— Csak ön fog elutazni — felelte az öreg utitárs. — Én, uram, az ön nagybátyja vagyok és még teljes egészségben örvendek az életnek. Mindenkitől, akinél ön fölül kérdezősködtem, csak jót és szépet hallottam s így elhatároztam, hogy önt teszem meg egyedüli örökösömmé. De hogy meggyőződjem, vajjon valóban megérdemli-e ezt a jutalmat, előbb szemtől-szembe meg akartam ismerni. Most már tudom, hogy kívül van dolgom. Isten önnel, Clement ur. Térjen ismét vissza oda, ahonnan jött és emlékezzék reá, hogy csufos magaviseletével és undorával eljátszotta a szerencsését, amely nem igen fog még egyszer önre mosolyogni.

Azzal az öreg ur az utiköltséget öcsce kezébe nyomta, a ki nem valami nagyon örült nagybátyja bemutatkozásának.

A fiatalember busan szállt föl a vonatra. Szép álma szétfoslott, semmivé lett, mint a színes szappanbuborék.

Bacsoni Lajos utódja.

A közigazgatási és statisztikai tanszék betöltése következett ezután. Hatan pályáztak, akik közül Kovács Pál dr., Jászi Viktor dr. és Kun Béla dr. ajánlattak megválasztásra. Először a tanári kar és igazgató tanács véleményes jelentését olvasták fel a pályázókról. Majd a tanárválasztó küldöttséget választották meg. Elnök lett Dégenfeld József, tagok Szabó János, Széll Kálmán, Doroghy Lajos, Sütő Kálmán, Horthy István, Lengyel Imre, Hajnal István, Tisza István gróf, a debreczeni egyház részéről Kiss Albert, Mitrovics Gyula, Dicsőffy József, K. Tóth Kálmán, Kovács József, Márton Imre, Somogyi Pál, Sz. Szabó József.

A tanárválasztó küldöttség nyolcz szavazatot adott Jászi Viktor dr.-ra, nyolczat Kun Bélára. Elnöki döntéssel Jászi Vikort választották meg jogtanáru.

A Fráter ösztöndíj.

Az 1200 koronás Fráter-tanulmányi alapra három pályázó jelentkezett. Fráter László, Fráter Ernő és Fráter Szabolcs. Fráter Gézáné nagyváradi lakos szivreható hangon kérte, hogy fiának, Ernőnek, aki a nagyváradi promontrei főgymnasiumban tanul, adja ki az egyházkerület az ösztöndíjat. A szavazás folytán Fráter Ernő 39, Fráter László 37 szavazatot kapott. Így az egyházkerület Fráter Ernőnek ítélte oda az 1200 koronás ösztöndíjat, azzal a kikötéssel, hogy Fráter Ernő a jövő évtől kezdve a debreczeni főgymnasium növendéke legyen.

Folyó ügyek.

Az egyházkerületi közgyűlés elhatározta, hogy ezer korona költséggel megfesteti Tisza Kálmán arcképét és azt a nagykönyvtárban helyezi el.

A pénzügyi bizottságba Némethy Lajos helyére Zsigmond Sándort választották meg. A kollegium hivatalnokainak 200—200 korona ötödéves pótlékot szavaztak meg. Somogyi Pál helyét egyelőre Kovács János és Nagy József tanárokkal töltik be. Az Andaházy-Szilágyi intézetről szóló gondtorki jelentést is tudomásul vették.

A gyűlést ma folytatják.

VIDÉK.

Angol gazdák Tarczalon. A m. kir. udvartartás távirati utasítása szerint a tarczali, tokaji és tolcsvai, mintegy 120 kat. hold területű és ezidő szerint már 114 kat. holdon betelepített szőlőt, a királyi szőlők felügyelője, Csebi Pogány Vazul fogja az angoloknak bemutatni. A fenti szőlők kezelését a felügyelő 1897 tavaszán vette át, de akkor csak 14 kat. hold volt szőlővel újra telepítve, míg a többi parlagon hevert, mert azt a filloxera kipusztította. Eme szőlőkön az angol gazdák látatják a telepítés eredményét évről-évre, mert ma is van olyan rész, mely az idén települt, míg a többi egy-két stb. éves és most már fokozatosan termő szőlő. A haladást különösen mutatja az eredmény, míg az 1898-iki termés 189 Gőnczy-féle hordó, addig a tavalyi termés 600 hordó volt. Május 31-ikén a szőlők bemutatása lesz, majd a helyszínén, azaz a tarczali szőlők pajtájában, magyaros ebéd következik. Délután Tarczal községében levő és II. Rákóczy Ferencz fejedelem alatt épült nagyszerű pinczében, a különféle borok: p-csenye, szomorodni, tokaji asszu és esszencia lesznek bemutatva, mely alkalommal uzsonnával is kedveskedik a kir. szőlők felügyelője. — Ezen szőlők és a pincze fényes bizonyosságul fog szolgálni arra,

hogy mit lehet teremteni szorgalommal és szakértelemmel néhány év leforgása alatt még ott is, hol majdnem mindentápalattnyi földet a sziklaktól kellett lépésről-lépésre megtisztítani. Bizony nagyon okosan teszi minden debreczeni nagyobb szőlősgazda, ha ezen kedvező alkalmat fölhasználja arra, hogy az angolok kirándulása alkalmával ő is megtekinti a tárczali királyi szőlőket és a pinczét. Itt bizony nagyon sokat tanulhat.

Villamos telep Nagyváradon. Nagyváradról írja tudósítónk: A tegnapi városi rendkívüli közgyűlés Beöthy László főispán elnöklése alatt nagy többséggel elhatározta, hogy házi kezelésben közel egy millió korona költséggel villamos telepet létesít s utasította a tanácsot, hogy a nyilvános pályázaton legelőnyösebb ajánlatot tett Ganz és társa céggel kösse meg a szerződést. A közgyűlés dr. Károlyi premontréi kanonok indítványára mellőzte a jelentéktelenül olcsóbb Siemens és Schneckert cégeket, kimondván, hogy pangó ipari viszonyainkra való tekintettel homi cégnek adja a munkát.

Betörő koldusok.

— Saját tudósítónktól. —

Veszedelemes két betörőt kerített kézre tegnapelőtt — mint levelezőnk írja — a sóvári csendőrség. Vasárnap ugyanis Szakál községben bucsu volt s erre az alkalomra különösen a vidéki utazó koldusok jelentek meg nagy számban. Ezek között volt Kura Mihály és Bustya Ábris vándorkoldus is.

A legszánalomraméltóbb nyomorékaak mutatkoztak a közönség előtt, pedig semmi bajuk sem volt. Ez a két ember vasárnap a templom előtt könyörgött alamizsnáért s ez alkalommal kifürkészték, hogy a templomi perselyekbe bőven hullanak a fillérek. Mikor a délutáni istentiszteletnek vége volt, a két ember behúzódott a templomba s ott elrejtőzött. A templomszolga rájuk zárta az ajtót s amikor már besötétedett, fölfeszítették a perselyeket s annak tartalmát magukhoz véve, egy aranyozott ezüst kelyhet, két ezüst keresztet és egy ezüst lámpatartóval az ablakon keresztül «kaptak menekülni. Szabó Miklós éjjeli őr éppen a templomajtó előtt ácsorgott, a mikor valami zuhanást hallott.

Szabó galláron ragadta Kurut, a ki azután czimboráját megnévezte. A bucsun tartózkodó csendőrök elvittek a betörőt s másnap reggel már kézre került Bustya is, akikben a csendőrség már régóta körözött veszedelemes betörőkre ismert. Különösen a templomfosztogatást üzték nagy vakmerőséggel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elitelt orgazda. Dede Ferencz közismert tolvaj, régóta ismerte és talán nagyon is közelről ismerte özvegy Tene Jánosné. Bizalmas viszonyuk közepette Tene Jánosné egy 140 koronás pénztárczát adott át Dede Ferencznek. Dede tudta, vagy legalább is gondolhatta, hogy a pénz lopott, azonban minden lelkiismeret furdalás nélkül elköltötte. Később sült ki, hogy Tene Jánosné a pénzt gazdasszonyától Neuman Mandelnétől lopta. A lopás miatt ő már elszentvedte a büntetést, most az orgazdára került a sor. A törvényszék orgazdaság miatt el is ítélte Bede Ferenczet 14 napi fogházra.

§ A lórugas áldozata. Klein Lőrincz derecskei lakos felügyelet nél-

kül legeltette lovait a múlt év nyarán a derecskei határban. Ugyanott játszódott többi gyerek társaival Kovács Imre suhancz gyerek is. Közel jártak a lovakhoz és Klein Lőrincz lova úgy rugta oldalba Kovács Imrét, hogy a fiu három hétig nyomta utána az ágyat. Gondatlanságból okozott súlyos testi sérülés miatt helyezték vád alá Klein Lőrinczet, és a debreczeni kir. törvényszék tegnap tartott főtárgyaláson ítélkezett felette. És mert beigazolódott, hogy a Klein gondatlansága miatt szenvedett a fiu sérülést, a törvényszék a gondatlant 30 korona pénzbírságra ítélte.

§ A tolvaj büne Smigróczky Pál notárius tolvaj a rendőrség bünlisztájában állandó alak. Nem lop nagyobb összegeket, csak koronákra, aztán meg apróbb ruhadarabokra teszi rá a kezét. Különféle tolvajlásai miatt tegnap rótt ki összbüntetést rá a törvényszék és Smigróczkyt 14 napi fogházra ítélte.

§ Gyors hitel. (Távirat.) Nem azok a gyors kölcsönök, miket pénzügyesek ígérnek fünek-fának, hanem a melyekre Wolf Péter droguista tett szert. A jeles férfitavaly droguréaüzletet nyitott a Kerepesi-úton s alig egy hónap alatt 37.000 korona értékű árut vett hitelbe. De a mint kapta a portékát, azon mód tuladott rajta s miután előbb egy rokonával 11.000 korona állítólagos tartozásért mindenét lefoglaltatta, becsukta a boltot. A hitelezők csalás miatt feljelentették Wolf Pétert, a kiről az is kisült, hogy ezeket érő illatszert küldött Zombolyára egy nőismerősének. A törvényszék dr. Bartha László bírói bizta meg a vizsgálat foganatosításával.

Az elosapott jegyző.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, május 22.

Nyitramegyében két községnek is a jegyzője volt Tulásovits Gyula. Pár év előtt azonban rossz fát tett a tüzre, börtönbe került s elítélték okirathamisításért három évi fegházra. A mikor a züllött embert szabadon bocsátották, nem akadt semmiféle foglalkozásra s úgy lézengett itt a fővárosban.

Ebben a helyzetében ismerkedett meg Tulásovits egy szegény állástkereső emberrel, Szilva Kálmánnal, a kitől aztán kicsalt összesen talán 100 koronát. Elhitette vele, hogy neki Hieronymi Károly keresztapja s ennek a protekciójával annál könnyebben fogja a vasúthoz bejuttatni, mert Hieronymi lesz a kereskedelmi miniszter. Épp akkor ugyanis gazdátlanul állott a kereskedelmi tárcza.

Mikor Szilva Kálmán látta, hogy Tulásovits csak pumpolja, mert Hieronymit soha nem is ismerte, feljelentést tett ellene.

Ugyanebben az időben más bűn is kitudódott: dr. Kovács Pál országgyűlési képviselőt csapta be tíz forint erejéig. Ezt a stiklijét Tulásovits igen elmes módon hajtotta végre. Egy napon dr. Kovácsnak, a kiről tudta, hogy az érsekújvári kerületnek néppárti képviselője, levelet írt egy kerületbeli plébános, Hoitay Márton nevében. Arra kérte, hogy segítse ki tíz forinttal, mert a fővárosba érve, elvesztette a pénz-

tárczáját s hirtelenében nem fordulhat más-hoz. A néppárti képviselő persze szívesen tett eleget a plébános kérésének s csak később tudta meg, hogy rászédtek. Ugyanis pár nap múlva hasonló tartalmu levél let kapott, de ezuttal egy más pap fordult hozzá. Feltűnt ekkor dr. Kovácsnak, hogy a két levélnek egészen egyforma az írása. A hordárnak átadta hát a pénzt, de gyanút fogva, egy detektivet küldött utána s ez aztán letartóztatta Tulásovicsot.

A járásbíróság a két csalásért nyolcz havi fogházat mért a vádlottra. Felebbezés folytán ma foglalkozott a törvényszék ezzel az ítélettel és Egrésy-Nagy László királyi alügyész vádjá után Tulásovics büntetését a másodbíróság hat hónapra szállította le.

SZINHÁZ.

A zenede tánczvigalma. A zenede derék növendékei, kik eddig oly gyakran szerezték élvezetes estéket, midőn a hangversenyterem pódiumán mu'atták be szépen fejlődő művészetüket, ezuttal maguk beállnak élvező „közönségnek.“ Szombaton este a Margit termében rövid hangverseny és szellemes vigjáték után táncmulatságot rendez az ő kedvükért a zenede intézősége, melynek jövedelme a zenedei tanárok segélyalapja javára fog fordíttatni. A zenede igazgatósága külön meghívókkal és falragaszok útján, de jelen sorainkban is meghívja az érdeklődő közönséget a sikerültnek ígérkező estélyre s a megjelenőknek bizvást kilátásba helyezhetjük, hogy hozzájárulásukért egy kellemes estének élvezetébe jutnak.

Makó Lajos a Nebántsvirágban. Érdekes estélye volt tegnapelőtt a nyiregyházi színháznak. A Nebántsvirágot, ezt a bájos, poétikus vigjátékot játszották Felhő Rózsival a czimszerepben. De az előadásnak különös értéket és vonzerőt az adott, hogy Makó Lajos is játszott az operettben. Az őrnagy pompás szerepében kacagattatta meg a közönséget és egyuttal meggyőzte a nyiregyháziakat arról, hogy nemcsak jeles direktor, hanem kitűnő színész is.

Püspöki Rózsai szerződötetése. Makó Lajos színigazgató — mint értesülünk — társulatahoz egy új tagot szerződötetett Püspöki Rózsika személyében. Püspöki kisasszony igen kellemes megjelenésű szubrett és népszimművénekész, aki társalgási szerepekben is értékes színész.

UJDONSÁGOK.

A ref. nagyegyházak jogi állása.

Szinay Gyula javaslata.

Szinay Gyula a debreczeni ref. egyház gazdasági elnöke nagyfontosságú javaslatot nyújtott be egyházának presbyteriumához. Ez a javaslat a magyarországi református nagyegyházak jogi állásának törvényhozás útján, a jogegyenlőség igaz elvei alapján rendezését sürgeti.

A magyar református egyházak törvényhozó testületét, az egyetemes zsinatot tudvalevőleg a jövő 1903-ik évre hívják össze. E zsinat feladata lesz az egyházi törvények revisiója, módosítása. Az egyházkerületek ide vonatkozó javaslataikat már

beterjesztették, de ezek a javaslatok a nagy-egyházak jogi helyzete rendezésének kérdésével nem foglalkoznak. Szinay indítványa (melyet egyházának presbyteriuma utján kíván a zsinat elé juttatni), ezt a kérdést öleli fel.

Széles alapokra fektetett érvelés és megokolás mellett követeli a nagyegyházak népességének s intellektuális erejének megfelelő önállóságát, a reájuk semmiképp sem alkalmazható egyházmegyei gyámkodás alól felszabadítását, úgy, mint a hogy például a vármegyék hatásköre alól kivannak véve a törv. hatósági joggal felruházott nagy városok.

A javaslat ezenkívül kiterjeszkedik még némely fontosabb kérdésnek, főként a nagy egyházak élete körében szerzett gyakorlati tapasztalatok szem előtt tartásával, megvilágítására. Sürgeti az egyházi törvények szabatos rendszerbe öntését. Szól az egyházi adóztatás kulcsáról, az adóbehajtásról, a presbyteri kettős elnökség jog- s kötelességköre precizizálásáról; a presbyteri gyűléseken a praesentes concludunt elvének érvényesítéséről, kimondásával annak, hogy a fél éven át igazolatlanul meg nem jelenő presbyterek tagsági jogukat veszítik; tárgyalja a költségvetés készítésének kérdését nagyegyházakban; kívánja a jogorvoslatok jelenlegi szűkkehlő korlátozásának megszüntetését, a jogorvoslatok teljes szabaddá tételét; részletesen foglalkozik a lelkészválasztás kérdésével s a meghívási jog gyakorlásának szabályozásával; szorgalmazza a lelkészi nyugdíjintézet fölállítását és pedig a nyugdíjintézetnek az 1848 XX. t.-cz alapján egészben az állam által leendő biztosítása mellett.

Végül az erkölcsi és vallási életet pusztulással fenyegető alkoholizmus veszélyére mutat rá és sürgeti az ennek korlátozására vonatkozó intézkedéseket.

A nagyjelentőségű és gyakorlati élet tapasztalataira alapított javaslatot a debreczeni ref. egyház presbyteriuma közelebb fogja tárgyalás alá venni.

Öngyilkos szakaszvezető.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 23.

Lövés dördült el tegnap reggel a Vilmos huszár-laktanya legénységi szobájában. Az udvaron gyakorlatozó katonának riadtan szaladtak a lövés irányában, és a 14-ik század legénységi szobájában állott szívvél találták meg egy ágyon Turcsányi Mátyást, a 14-ik század szakaszvezetőjét. A golyó jólalált, a huszár mozdulatlanul, némán feküdt egy ágyon, a lassan szivárgó vér pedig nagy foltokat festett a szoba padlójára.

Turcsányi Mátyás megdöbbentő öngyilkosságának szomorú háttere van. A derék magyar fiu állítólag két őrmesternek üldözése miatt menekült a halálba. Úgyes, mondhatni minta katona volt, hamarosan meg is kapta a szakaszvezetői három csillagot — de ezután nem tudott emelkedni. Két őrmestere mindig talált valami kifogásolni valót dolgaiban, szolgálat közben sürűn szerettek a legénynek kellemetlenséget. Ez csak várt — várt, hátha megfordul a dolog, de biz a jobb idő az őrmesteri zsinórral egyetemben csak késett.

Az utóbbi napokban különösen buskomor volt Turcsányi Mátyás. Irt — sok levelet irt. Ugy látszik a halál gon-

dolata már akkor ott viaskodott benne és ő előkészületűi bucsuzkodott szüleitől, rokonaitól.

Ma reggel, a mikor a katonák rendbe hozták a legénységi szobát, Turcsányi Mátyás ezzel a kijelentéssel akasztotta le fegyverét a fogasról:

— *Két embert küldök ma a más-világra!*

Komolyabban senki sem foglalkozott kijelentésével és minden gyanu nélkül hagyták magára, a mikor a rendes napi teendőket elkezdették a kaszárnyában. Turcsányi egy darabig fel és alá sétált a tágas teremben, aztán ágyára feküdt és szolgálati fegyverével szíven lötte magát. Ez reggel fél nyolczkor történt. Egy óra múlva kiszállították a közös csapatkórházba, a legénységi szoba padlójáról felmosták a vért — s a kaszárnyai dolgok tovább folytak.

Az öngyilkos szakaszvezető szüleit táviratban értesítették fiak tragédiájáról. Az ezredparancsnokság pedig az öngyilkosság ügyében vizsgálatot rendelt el.

Turcsányi Mátyást ma temetik el a katonai csapatkórházból.

Árvizveszedelem Debreczenben.

Debreczen, május 23.

Tegnap délután 2—3 óra között, hatalmas villámlások és mennydörgések között megnyiták Debreczen felett az ég csatornáit. Három és fél perc alatt 6 cm. vastagságú jégdarabok borították a földet és azután megindult a zápor, mely 14 percen át ömlött, oly erővel, hogy a jég által le nem vert ákáczfák pár napos zsenge lombját, a zuhogó zápor verte le.

Meszena-, Könyök- és Morgó-utczák valóságos tengerre váltak. Könyök-utczá egész szélességében csaknem félméter magas sáros víz hömpölygött, mely áradatnak széleit a házak falai tartották. Ezen utczák sarkain levő csatornák, melyek egyszersmind a csatorna hálózat végpontjai is, a folyton emelkedő vizet nem fogadhatták be, mert különös elővigyázatból (?) nem értjük miért, a csatornába vezető aknák vasrostélyait zárva tartják, több teleknek nemcsak udvarát, hanem több ház pinczejét is elborította a piszkos árviz.

A láthatáron nem volt látható egyetlen rendőr, utmester, utczaseprő, aki intézkedhetett volna a csatornákat őrző vasrostélyok feinyitásáról. E városrész iskolái növendékeinek, a kik a három alsó osztályba járnak, életbiztonsága több figyelmet érdemelne meg, mert az ily árvizveszedelmek e városrészben, kisebb esőzések alkalmával is — a mi gyakran van — mindég előszoktak fordulni.

* **Vasutigazgatóság Debreczenben.** Fővárosi tudósítónk táviratban szenzációs változásról ad hírt, amely már úgy lehet a közel jövőben gyökeres fordulást idéz elő a magyar vasutak igazgatásában. A kereskedelmi miniszteriumban ugyanis régen foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy miként lehetne a MÁV. évről-évre emelkedő adminisztratív költségeit leszállítani. E tárgyban Széll Kálmán miniszterelnök az új kereskedelmi miniszterrel Láng Lajossal is folytatott már beható tár-

gyalásokat. Szóba került a kérdés az üzletvezetők legutóbbi havi értekezletén is, hol Ludvig Gyula elnök-igazgató véleményadásra szölitotta fel a jelenvolt üzletvezetőket. Az összes üzletvezetők oda nyilatkoztak, hogy az ügykezelést csakis decentralizáció útján lehet egyszerűsíteni, illetve az adminisztratív költségeket leszállítani. A decentralizáció olyképen oldatnék meg, hogy a mostani üzletvezetőseket beszüntetnék és helyükbe az ország négy nagyobb központi városába, egymástól teljesen függetlenül működő igazgatóságokat állítanának fel. A decentralizált adminisztrációnak az volna az előnye, hogy az egyes igazgatóságoknak felügyeleti hatásköre kisebb területre szorítkoznék, azt áttekinthetőbben kezelhetnék. És ha az üzletvezetők tervét elfogadja a kormány, úgy Debreczen a feloszlatott üzletvezetőség helyett vasutigazgatóságot kap. Mert a tiszántuli rész és az északkeleti megyék legtermészetesebb központja Debreczen, a hova fél Magyarország iparának és kereskedelmének számai jönnek össze.

* **A jótékony nőegylet közgyűlése.** A debreczeni jótékony nőegylet folyó hó 25-én délelőtt 11 órakor, árvaházának nagytermében, tisztújítással egybekapcsolt rendes közgyűlést tart. A közgyűlésre a nőegylet tagjai ezuton is tisztelettel meghívotnak. Veressné Szahmáry Teréz, elnök. Koncz Ákos, titkár.

* **A zónák szaporítása az államvasutakon.** (Távirat.) Az utazás, különösen nagyobb távolságokra, talán sehol sem olyan olcsó, mint Magyarországon. A zónarendszert Magyarország példájára más országokban is életbe léptették, de a zónák száma mindenütt nagyobb, mint nálunk, a hol tizenhárom zónán túl a menetdíj bármily távolságra ugyanaz. A rendkívül mérsékelt menetdíjak jelentékenyen megszorították ugyan az utasok számát, de egyuttal aránytalanul fokozták az üzemi kiadásokat is, úgy, hogy ma a dolgok úgy állanak, hogy az államvasutaknak a személyforgalomból egyáltalában nincs haszna. Ez a körülmény arra indította az államvasutak igazgatóságát, hogy a zónák szaporítását ajánlja a kereskedelmi miniszternek. — A miniszter elé terjesztett javaslat szerint a most fenálló 14. zóna két, esetleg három zónával szaporíttatnék és ezzel természetesen ezekre az új zónákra nézve a menetdíjak is felemeltetnének. A reform életbeléptetésének időpontja még nincs megállapítva.

* **A csizmadia társulat közgyűlése.** A debreczeni csizmadia-társulat vasárnap délután tartotta közgyűlését a csizmadia-szín helyiségében. A vasárnapi közgyűlés már második volt ez évben, — amennyiben márczius 19-én már megtartották a rendes évi tisztújító közgyűlést, amelyen Nagy Lajos ellenében ismét Kurucz Miklóst választották meg a társulat elnökévé. Nagy Lajos és társai annak idején megfélembzték a közgyűlést határozatait, amennyiben az nem volt határozatképes. A választásokat ennek alapján hatályon kívül helyezte a törvényszék és így esett az, hogy vasárnap

ujra közgyűlést tartott a csizmadia-társulat. A gyűlés — szokás szerint — vasárnap is viharos volt, mert sokan titkos szavazást kívántak, mások meg elleneztek, amíg végre mégis a névszerinti szavazásban állapodtak meg. Elnökké ismét Kurucz Miklóst választották 115 szavazattal. N. gy. L. 70 szavazata ellenében Alelnök Szabó József, társulati jegyző: Szabó Sándor, felügyelő bizottsági tagok pedig: Balogh István, Erdei József és Bartha János lettek. A választmányból kilépett három tag helyébe Sz. Szabó Józsefet, B. Nagy Ferenczet és Varga Józsefet választotta a közgyűlés. Szingondnokok Nagy Ferencz és Sütő Sándor lettek ismét.

* Főszolgabíróból ügyvéd.

A debreczeni ügyvédi kamara a névszerinti jegyzékbe három új tagot vett fel. Ez ügyvédek között van Ferenczy Elek nyugalmazott főszolgabíró is, nem rég még Hajdu megyének egyik főtisztviselője. Ferenczy Elek és Nagy Béla dr. ügyvédeknek Debreczen a székhelye, Kicska Mór ügyvédnek Püspök-Ladány.

* **A Vilmos-huszárok és a tanács.** A 7-ik huszárezred egyik százada egy kis katonai virtuskodás következtében hajba került és most a város tekintetes tanácsa, azon tanácskozik, mit kéne velük csinálni, hogy máskor ne gyakorlatozzanak a város kárára. Az erdőn ugyanis április 10-én egy század Vilmos-husár egy árkon ugratott keresztül, minckor következtében az árkot tönkre silányították és most a város árkolhat újra, ha pénze és kedve van hozzá. Török Gábor erdőmester a tegnapi tanácsülésen kötelességszerűen bejelentette az esetet és valami orvoslást kért legalább a jövőre nézve. A városi tanács elhatározta, hogy megkeresi a Vilmos-huszárezred parancsnokságát és felszólítja, hogy ezután a törvényes következmények terhe alatt óvakodjanak a jeles vitézek holmi virtuskodástól. Mert szép, szép a katonai élet, de annyit csak elvárhatunk, hogy ezután majd ott gyakorlatozzanak, ahol nem tesznek kárt.

* Jégeső Debreczenben.

Egy hét előtt olvastuk Falb Rudolfnak, a nagy csillagvizsgálónak jóslatait az ez évi időjárásról. Kétféle időjárás van a világon. Egyik bolond, másik tudós. Az előbbi nem veszedelmes, de az utóbbi, az ő tudományadta, fenséges erejével bilincseli le és lepi meg az emberiséget. Falb már a télen megjósolta, hogy május hó 22-ik napja elsőrendű kritikusan lesz. — Negyed óráig zuhogott a jég nálunk Debreczenben s bizonyára másutt is, de igen kevés hely akadhatott, amely elkerülte a jégesőt. Ma még nem állapítható meg a kár, amit a jég okozott, de szinte beláthatatlan következményei lehetnek. A gyümölcsstermet tönkresilányította. Kis parasztyerekeket láttunk, akik örömjongva tartották a kalapjaikat, hogy a mogyoró-nagyságu jégdarabok behulljanak. Az a gyerek nem tudja, vajjon lesz-e kenyér a télen, hogy nem veri-e pocsékká a jég mindazt, amire olyan nagyon vágyik és olyan nagy szüksége van. Debreczenben délután két óra után kezdő-

dött és közel 20 percig zuhogott a jég, utána csöndes, nyári zivatar volt, a jeget szóró felhő pedig elvonult, ki a szántóföldek felé.

* **Ünnepély a főiskolában.** A debreczeni főiskolai énekkar tegnap délután jól sikerült ünnepélyt rendezett néh. boldog emlékeztető Dobray István és Kovács Zsuzsanna kegyes alapítók emlékeztetőre. Az ünnepélynek, melyen a rokoaság is megjelent, különös jelentőséget az kölcsönzött, hogy az énekkar ez alkalommal tartotta első Dobray-ünnepélyét. A műsor jól sikerült énekszámokból és dr. Erdős József felügyelő tanár által tartott emlékeztetőből volt összeállítva. Az énekszámok ismételtén csak az énekkar kiválóságáról és precíz előadásáról tettek bizonyosságot, melylyel az énekkar a szép számban megjelent közönségnek nemes élvezetet nyújtott.

* **Theologusok konferenciája.** A magyarországi protestáns theologusok ma kezdik meg két napos konferenciájukat, a melyet a kollegiumi oratoriumban tartanak meg. Tegnap érkeztek meg Budapestről, Eperjesről, Kolozsvárról, Pozsonyból, Sárospatakról és Sopronból a vendég-theologusok, akiket a debreczeni vendéglátó ifjak fogadtak kitüntető szíveséggel és barátsággal. Délután fél 5 órakor tartották meg az alakuló gyűlést. Elnökök lettek Nánássy Lajon (Debreczen), Belicza András (Eperjes). Jegyzők Ravasz László (Kolozsvár), Ircsák Aladár (Kolozsvár.) A tanácskozásokat ma fogják megkezdeni. A konferenciának érdekes és tartalmas programja van. Több nagyon fontos aktuális egyházi dolog felett vitatkoznak majd a jövő lelkészei. Ma délben különben bankett lesz az Angol-Királynőben, melyre a jegyek még Nánássy Lajosnál kaphatók. A vendég-theologusok névsora a következő:

Kósa Ferencz, Dömötör Endre, Somogyi Zoltán, Izsák Ferencz (Budapest), Belicza András, Kalanda Gyula (Eperjes), Kónya Kálmán, Máthé Gyula, Bálint Ferencz, Izsák Aladár, Ravasz László (Kolozsvár), Kiss Béla, Kardos Gyula (Pozsony), Beke András, Hubay Bertalan, Zajdó László, Csabay Pál (Sárospatak), Takács Elek, Németh Károly (Sopron).

* **Az iparosok adója.** A debreczeni ipartestületben még mindig szakadatlanul folynak a gyűlésezések az arányos adókiadás ügyében. Tegnap az órás, ékszerész, majd a kerékgyártó és kocsigyártó iparos szakosztályok gyűléseztek és jöttek megállapodásra az arányos adókiadásról. Még vagy két hétig eltart, amíg az összes szakosztályok között meglesz a megállapodás, aztán az ipartestület elnöksége a pénzügyigazgatósággal folytat tárgyalásokat a végleges megállapodás céljából.

* **Megvadult lovak.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap délután a Bika szálloda előtt. A bérkocsiallomás lovai nagy nyugalommal abrakoltak, ügyet sem vetve a helyi vasút csengetésére és prűskölésére, amely a Bika szálloda előtt indult a Nagyerdő felé. Bányai János két lova azonban, amelyek most kerültek be a faluból új gazdájukhoz, a csengetéstől megriadva vágatva rohantak a Piacz-utca fasorán végig. Nem

lehetett őket megállítani. Az örült iramodást aztán a véletlen szakította ketté. Az egyik ló nekivágódott a Nagytemplom előtti vasoszlopnak és olyan súlyos ütést kapott, hogy belső sérülések miatt azonnal elpusztult. A másik aztán mozdulatlanul állott hű társa hullája mellett. A rendőrség a lovak gazdája ellen megindította a vizsgálatot.

* **Az Erzsébet-malom külön vágánya.** Megirtuk már több ízben, hogy a dohánygyár mögötti Erzsébet-gőzmalom igazgatósága a városnak ott elhúzódó iparvágányából a malomig egy kis különvágányt szándékozik építtetni. Ez ügyben most nagyban folynak a tanácskozások az Erzsébet-malom és a városi tanács között. A tegnapi tanácsülésen Aczél Géza főmérnök szóvá tette az ügyet és bemutatta a tanácsnak a külön vágány tervét, amely mintegy 3400 koronába kerül. A tanács még nem döntött véglegesen a kérdés fölött, de — mint értesülünk — arra az álláspontra helyezkedik, hogy a kiépítési költségeket a város fedezi, feltéve, ha az Erzsébet-malom nyilatkozatot állít ki, melyben évenként a bekerülési ár 10 százaléka fizetésére kötelezi magát.

* **A tegnapi halottak.** Debreczen város területén a tegnapi napon a következő halálesetek fordultak elő: Nagy Ferencz egy napos csecsemő, téglavetőben. Komádi Kálmán 16 hónapos gyermek, Vendég u. 46. Bakó Károlyné 78 éves, Méliusz-tér 7. Kerékgyártó Erzsébet 2 éves gyermek, Csapókert, I. j. 27.

* **Adózó gazdák figyelmébe.** Az országos mezőgazdasági munkás és cselédek segélypénztárát illető hozzájárulási díjakról 1902. évre szerkesztett kivetési lajstrom a város adóügyi osztálya által elkészítettén; a vonatkozó törvény értelmében 1902. évi május hó 25. ikétől — június 10-ig a kivetési helyiségben közszemlére lesz kitéve, hol az érdekeltek által a hivatalos órák ideje alatt bármikor meggyőződés szerűen a kivetés helyességéről s esetleg felszólalásukat további 15 nap alatt beadhatják. Debreczen, 1902. május 22-én. A városi tanács adóügyi osztálya.

* **Utravalót sikkasztott.** Csak pár nappal ezelőtt állott be Farkas József hetesnek Geiger József csapó-utcai pékmesterhez, de már másnap ott akarta hagyni. Sehogy sem izlett neki, hogy a korai hajnali órákban a hátán süteményekkel telt kosarat cipeljen és nehéz terhével bejárja a félvárost. Ő ilyenhez nem volt hozzászokva. Szökni akart. De hogyan? Pénze nincs, pénz nélkül még szökni sem lehet. Sokáig gondolkozott rajta, míg végre kieszelte, hogy segítsen magán. Tegnap reggel szónélkül hátára vette a süteménytel telt kosarat és eljárt rendesen gazdája megrendelőinél. A sütemény árát mindenütt leszámoltatta magának s ezzel a pénzzel megugrott. A sikkasztó netest a rendőrség keresi.

* **Debreczeni lótartó gazdák figyelmébe.** Boezkó Sámuel rendőrfőkapitány a debreczeni lótartó gazdákhöz a következő felhívást intézte: A földmivelésügyi magy. kir. miniszter rendelete értelmében felhivatnak Debreczen szab. kir. város területén lakó lótulajdonosok, hogy a folyó év június hó 4., 5., 6. és 7-ik napjain, reggel 8 órától délután 5 óráig tartó általános lószemlére,

lovaikat a Hatvan-utca végén levő gabonavásártérre törvényes kövekezmények terhe mellett állítsák elő. Boczkó Sámuel, rendőrfőkapitány.

* Asszonyok párbaja az utcán.

Mikor két asszony verekszik, egy harmadik személy, reudes körülmények között a férj, — éhen marad. Ez bizony kellemetlen, kivált ha jólőre elkészítette a gyomrát valami finom harapnivalóra. Tegnap két zenész családon esett meg ehhez hasonló bolond história. Két cigányasszony, Berki Ferenczné és Magyar Ferenczné, a Kossuth-szálloda előtt szóvítából annyira összekülönböztek, hogy a kezük ügyében lévő és a piacról bevásárolt holmikat vagdoszták egymás fejéhez, nagy gaudiumára az összesereglett utczanépek. Különösen Berkiné fejtett ki heves támadást s pár perc alatt mindenét a Magyar Ferenczné fejéhez vágta, még csak egy tejeles köcsög volt nála, a következő pillanatban azt is odarepítette. A harcias amazonokat a rendőrök választották szét, de már későn, mert az ebédhez való kárbavesztett és a férj uram — éheznek.

* Szerencsétlenül járt munkás. Az államvasutak indóházánál komoly szerencsétlenség történt tegnap délután. A hatalmas épületen dolgozó munkások közül egy Valkó János negyven év körüli napszámos, hirtelen rosszul lett és eszméletét veszítve, elterült a földön. A vasuti rendőrség az eszméletlenül heverő munkást beszállította a kórházba, ahol gondos ápolás alá vették. De este 7 órakor még nem tért magához az elalélt ember és az orvosok nem tudják megállapítani, hogy tulajdonképpen mi baja, miért vesztette el eszméletét.

* Értesítés a Debreczeni Torna-és Kerékpáros-Egyesület tagjaihoz. Az egyesület elnöksége a gyerdei sporttér ügyében a következőket hozza a tagok tudomására: A téri munkálatok már befejeződtek s a téri tagok rendelkezésére áll. Felszerelése a következő: 500 m. hosszú, 8 m. széles agyagozott kerékpárpálya; 100 m. hosszú, 50 m. széles labdázó pálya; két felszerelt lawn-tennisz-tér; suly- és diszkoszdobó helyek. Futásra egyelőre a labdázó pálya, esetleg a kerékpárpálya szolgál. Versenyekre az esetleg szükséges egyéb pályák elkészíthetők. A versenyeket néző közönség befogadására részint az állandó fedett tribün szolgál, melyen 9 páholy és fokozatosan emelkedő hat ülés-sor van 184 ülőhellyel, részint a tribün mellett felállítandó fedetlen ülő- és állóhelyek. A pálya körülkerítése részben szintén már megtörtént. A tribün alatt zárható helyiségek vannak fürdés, öltözők és szertár cz. lja. A pályához vezető kerékpáros-ut a gyerdei csöszkánál jobbra tér el s a pályánál a nagy sánczon át fektetett hidon s ajtón át juthatni a térre. Ez ut azonban többféle javításra és feltöltésre szorul, amit ez évben pénztárunk állapota már nem enged meg. Azért egyelőre a kis vasút végállomásától a lövöldékhöz vezető uton közelíthető meg legcélszerűbben a sporttér. Kérjük már most a tagokat, hogy a pályát

használni, a jóidőben ott mindennap folyó sportgyakorlatokban résztvenni s az egyletnek új tagokat szerezni sziveskedjenek. Tagoktól bevezetett vendégeket szívesen látunk. A sporttéren az első nyilvános ünnepély június 1-én lesz, amikor az egylet a pályát a helybeli középiskoláknak torna és játékversenyére engedte át. — Az egylet június hó folyamán rendezi pályamegnyitó versenyét. Debreczen, 1902. május 21. Laszga Kálmán ügyvivő elnök, Horvay Róbert titkár.

* A termés veszedelme. A gonosz időjárás, a szüntelen eső, már valósággal komolyan veszedelmessé válik a termésre. A tavaszi fagy után, mely a gyümölcsstermet pusztította el, most a folytonos esőzés a gabonaterméseket támadta meg. A kukorica vetések a hideg időjárás miatt nem tudnak kikelni, a búzavetések gyökerei pedig sok helyen rothadásnak indultak. A vetések ritkák és fejletlenek. A lekaszált luczerna is kint hever a mezőkön hasznavehetetlenül. Gyümölcs csak házi kertekben lesz itt-ott, ahol a hideg nem tudott hozzájutni. Általában gyenge termésre van kilátás.

* Ápoljuk a bőrt! Az egészségtan e parancsa észszerűen és csodálatraméltó következménnyel ugy hatjtható végre, ha a mosdáshoz a legjobb, legpuhább és zsirgadzog szappant használunk, nevezetesen a híres Doering-szappannal kell mosdani mindazoknak, kik a bőrt szépen és puhán akarják tartani. Doering-szappant a bagolylyal kell használni mindazoknak, kiknek érdes, érzékeny bőrük van. Doering szappannal kell minden anyának a gyermekeit és csecsemőit mosni! A bőr szép, vékony és üde marad. Doering-szappan a bagolylyal 60 fillérért mindenütt kapható.

TÁVIRATOK.

Erzsébet-emlék külföldön.

Budapest, május 23. Territet-ben megboldogult Erzsébet királynénk egykori kedvenc tartózkodási helyén ma leplezték le nagy ünnepélyességgel az Erzsébetemléket. A szobormű, melyfehér márványból van kifaragva ülő helyzetben ábrázolja királynénk alakját, a fürdővendégek és a lakosság adakozásából állított fel.

Kiegyezési tárgyalások.

Budapest, május 23. Széll Kálmán, Lukács László és Láng Lajos, továbbá osztrák részről, Körber, Call és Böhm miniszterek ma hosszas tanácskozásokat folytattak, melyek három órától egész késő estig tartottak. Ez idő alatt elintézték a kompromisszum legnagyobb részét. Hétfőn folytatják a tárgyalásokat.

Osztálysorsjáték.

Budapest, május 22. A X. osztálysorsjáték első osztályának mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták

ki: 20.000 koronát nyert: 47988. 2000 koronát nyertek: 49909 70074, 1000 koronát nyertek: 61775 81393 96076. 500 koronát nyertek: 18096 53096 58729 72445 82222 85548. 300 koronát nyertek: 2537 24865 39435 41850 42640 52532 52836 68184 68535 77732 81163 89324 90310 90562. 100 koronát nyertek: 5817 11645 15302 20307 20650 21806 22245 25269 25574 28666 31734 32075 34230 39760 40327 45257 46229 49459 58454 59652 64494 6938 72708 76073 83600 86077 87924 88487 91318 92024 93182 95800 96299. A többi kihúzott számok 40 koronát nyertek.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A Mátyás-szobor leleplezése.** (Éjjeli express tudósítás) A király ma délelőtt a kolozsvári Mátyás szobor bizottságot fogadta, mely ő felségét meghívta a szobornak a folyó évi szeptember hóban végbe menendő leleplezésére. A küldöttséget Hegedüs Sándor vezette, tagjai voltak: báró Feilitzsch Arthúr képviselő, Svacsina polgármester. Nagy Lajos és Márki Sándor. A király a küldöttséget igen kegyesen fogadta és megígérte, ha csak lehet, személyesen fog megjelenni a szobor leleplezésén. Akadályoztatása esetére egy főherczeggel fogja magát képviseltetni. A király a küldöttség minden tagjához intézett néhány barátságos szót és a beszélgetés folyamán Mátyás királyról mindig, mint dicső elődéről emlékezett meg.

× **Szigeti Imre állapota.** (Éjjeli express tudósítás.) A Nemzeti Színház beteg művészenek, Szigeti Imrének állapota folytonosan rosszabbodik. Az öreg urat ereje rohamosan elhagyja s felépüléséhez kezelőorvosai — sajnos — semmi reményt sem fűzhetnek.

× **Budavár hőseinek emléke.** (Éjjeli express tudósítás.) Ma volt Budavár bevételének 53-ik évfordulója. A hősök emlékét, a kik Budavár falainál elesetek, a még most is élő bajtársak ünnepelték meg. Sajnos, az élet sietségében, az érdekek hajhászatában a nagy közönség nem azzal az áhitatos kegyelettel emlékezik meg az évfordulóról, a milyent ilyen emlékezet megkívánna. — A bajtársak azonban, a kik együtt éltek és együtt harcoltak az elesettekkel ma délelőtt 10 órakor gyűltek össze a krisztinavárosi plébániatemplomban, hogy a kegyelet és emlékezet adóját leróják. — Ott volt az 1848—49-iki országos központi bizottság, élén elnökével, Balogh Sándorral. Ott voltak testületileg az öreg honvédek parancsnokokkal, Szentimrey Kálmánnal az élükön. A misét Rostaházy Kálmán plébános szolgáltatta. Mise után a ravatalt szentelte be, a melyet barnaszalagos babérkoszoru és honvédiszak díszített. Mise után az agg honvédek, valamint az országos központi bizottság a

temetőbe vonult, a hol a hősök sírjára óriási babérkoszorút tettek le ezzel a fölirással: „Az 1849 ik év május 21-ik napján Budavárában elesett bajtársaknak az 1848—49 iki honvédek.“ A kegyeletes emlékünnepp ezzel véget ért.

× **Kanyaró-járvány Budán.** (Éj-jeli express tudósítás.) A budai oldalon ijesztő módon elharapódzott a kanyaró-járvány. A második kerületi főgymnasiumot és a vele kapcsolatos Ferencz József internátust a tisztí főorvosi hivatal, az internátus kormányzójának, dr. Demeczky Mihálynak előterjesztésére két hét tartamára bezárta. Az iskola 470 hallgatója közül csak a 8-ik osztály növendékei maradtak az intézetben, akik az írásbeli érettségit végzik. A hazaküldött növendékek közül ujabban többen estek a járványos betegségre. Az internátus tizenegy betegét az intézet kertjében emelt kórház-pavillonban ápolják, egynek kivételével, akit a növendékekről atyailag gondoskodó kormányzó a lakásán ápolgat, mert a kórházi pavillonban nem volt több hely tiznél. Ezeknek az állapota örvendetesen javult. Mind a 11 beteg lázmentes és a közeli napokban már el is hagyhatja a szobát. Künn, az iskolán kívül azonban a járvány nem szűnt meg.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Bogáti Béla jó kedvében írta meg levelét. Hosszu volt. Körülményesen tájékoztatta barátját, Hortoványi Pált. Elmondott benne mindent. Két héttel ezelőtt miért hívatta haza az édes anyja. Mert a családi per balul ütött ki. Ki volt a per kezdeményezője, ki volt oka annak, hogy úgy jártak s egyttal talán annak is, hogy megismerhette azt a szép leányt, akit egyszer a fővárosban látott s aki azóta sugar alakjával, üde arczával, mosolygó ajkai, ragyogó tekintetével mindég a lelki szemei előtt lebegett.

Csak azt nem tudta, azt nem gondolta — de hát honnan is gondolhatta volna — hogy éppen a legjobb barátjához nem írhatta volna meg ezt a levelet. Ha valakinek, akkor éppen neki nem lett volna szabad megírni. Ha azt tudja Bogáti Béla, hogy Hortoványival, Lánzy Kálmánal mi történt, bizonyára elfordult volna még a legjobb barátjától is.

A levelet azonban megírta. Egész történetét elmondta, gondolkodását, terveit feltefte benne. Ezt a levelet másnap már megkapta Hortoványi Pál és elhalványult, mikor végig olvasta.

— Mit kellett megtudnom?... Hát Béla vetélytársammá lett?... Sőt többet, hogy az én jóakaróm, főnököm, Lánzy Kálmán ellen felakar lépni!... Hohó! Itt gyors és erélyes intézkedésre lesz szükség.

Hanem azért remegett az ifju egész testében. Csudálatos hatással volt rá a levél tartalma. Mintha egyszerre minden boldogsága, reménységéből kiábrándította volna. Olyan fehér volt, mint a fal, mikor főnöke szobájába lépett. Lánzy Kálmán alig tekintett rá, csudálkozással kérdezte:

— Mi lelte önt, Hortoványi ur?

— Olvassa el ügyvéd ur ezt a levelet. Ez mindent megmagyaráz. Nekem nincs erőm hozzá.

Lánzy Kálmán átvette és végig ol-

vasta a levelet. Uralkodni szeretett volna magán, de nem bírta. Az ő kezei is reszkettek, az ő arca is elhalványult. Mikor elolvasta a levelet, az volt első kérdése az ifjuhoz.

— Bogáti Béla nem tudja, hogy ön nálam van?

— Nem!

— Akkor brávo! Nyert ügyünk van. Kitünő eszmém támadt. Az ön aggodalma hiába való volt. Itt csak mi győzhetünk. Köszönöm, hogy megmutatta a levelet. Ezzel elősegítette, hogy önnek is nagy szolgálatokat tehessenek.

— Folyt. köv. —

Kitünő borok.

Kadarka	1 liter	. . .	28 kr.
Rizsing	1 „	. . .	34 „
Ezerjó	1 „	. . .	40 „
Magyarádi	1 „	. . .	40 „

Váray József

fűszer- és borkereskedésében Debreczen, városi ujbérház, Piac- és Simonffy-u. sarok.

Tűzifa aprítva.

Nyárfa . . . . 70 krajczár.
Bükkfa . . . . 80 „

Métermázsanként kapható a Miklósa-
-utca végén levő

Falk kefégyárban.

KLYTHIA PUDER

a bőr ápolásához, az arcszín szépítésére és finomítására. Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder, fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg elemezve és jónak véleményezve Dr. Pohl J. I. cs. és kir. professor által Bécsben. Elismerő levelek a legjobb köröktől minden adaghoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB,
cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára

— Bécsben. — Főraktár: Bécs, I., Wolzeille 3. =

Egy adag ára 1 frt 20 kr. Megküldés utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése mellett. — Kapható a legtöbb illatszerkereskedésben, droguériában és gyógyszerárban.

Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárban.

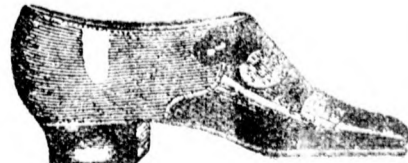
Czipőraktár

Batthyányi- és Kossuth-utca sarok.

Ajánlom a n. é közönségnek dusan felszerelt férfi- női- és gyermek czipőraktáramat, ugyszintén mérték utáni megrendelést bel- és

külföldi anyagomból a legújabb divat szerint, rövid és pontos idő alatt készítek a legegyszerűbbtől a legfinomabbig igen könnyű czipőket. Számos megrendelést kérve, kiváló tisztelettel

Réti György.

Kiadó nyári lakás.

A nagyerdei régi

„Lövölde“ épületben

a félemeleten

két kis szoba butorozatlanul

a nyári időnyre kiadó. Felvilágosítás nyervehető a helyszínen.

Kitünő Homoki vegyes fajbor, 1 liter 28 kr
Kitünő Ermelléki Rizling bor, 1 „ 35 „
Kitünő Magyarádi 1898. évi, 1 „ 40 „

A borok valódisága és tisztaságáért kezeseséget vállal

KONTSEK GÉZA

fűszer- és borkereskedő Debreczen,
Kossuth-u.

Megerkeztek

a legszebb tavaszi újdonságok
női divatszövetekben
Bluz selymekben, Tennis, Chiné
és De laene szövetekben, nap-
ernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél,
Debreczen, Rózsátér.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levéiben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekeüldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Átköltözködés folytán egy szalon garnitúra smirna szőnyeg, lámpa és függönyök jutányos áron eladó Hatvan-utca 70. szám.

Egy 280 frtos ebédlő kredenz félárban meg kapható. Hatvan-u. 5. alatt.

Fűszerüzlet, jó forgalmu más vállalat miatt átadó. Czim a kiadóhivatalban.

Jó minőségű tisztán kezelt Martinkai bor. Kapható Bethlen-utca 76. sz. Literje 64 fillér, fél liter 32 fillér.

Vajat naponta frisset ajánlok 1 kilót 1 frt 20 krért. Deutsch Lajos Piacz-utca 38.

Veszélymentes önberetválkozó készületek, Angol beretvák, ollók és zsebkések jótállás mellett, beszerzési forrás MÁRTON GYULA üzletében Debreczen, Főtér.

Sajat termésű, tisztán kezelt kerti bor literenként 30 krért kapható Rác Györgynél Timár-u. 35.

A Fötéren üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Borsy czukrázdájában.

Hatvan-utca 5. szám alatt egy ujjonnan berendezett liszt-, só- és főzelék raktár át vagy eladó. Ugyszintén a berendezés jutányosan megkapható.

Eladó részvények. 19 drb. b.-ujvárosi takarékpénztári részvény eladó. Ullrich J. Első Takarékpénztár.

Fűszerkereskedő segéd keresz-tény ügyes detaillista június 1-re állást keres. Czim a kiadóban.

Intelligens fiatal emberek kosztra felvételnek Varga-utca 11. szám

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glase-koztyük tisztítását jutányos árért vállalom. Fötérfia utca 37. sz.

Legnagyobb és legolcsóbb cipő-áruház Debreczenben.

Női
cipők

Férfi
cipők:

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, ahol a legdivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztító bőkenőseket minden bevásárlásnál ingyen adok. 10 f. tnyi bevásárlásnál franco küldök. Bonyu bőrből cugos vagy fűzős lábbeli . . . 240-260-280. Zerge bőrből cugos, fűzős vagy gombos . . . 280-300-350. " " keztyszárral cugos, fűzős v. gombos . . . 350-400-430. Párisi Sevro cugos, fűzős v. gombos . . . 450-550-650. Sevró akk keztyszárral cugos v. fűzős . . . 300-350-370. Lasting cugos selyem cuggal . . . 240. Bonyu bőrből s. ma vagy betétes lábbeli . . . 240. Karlsbádi tükör bőrből keztyszárral cugos vagy Bergsteiger . . . 350-390-450. Párisi Sevró cugos vagy Bergsteiger . . . 500-550-600. Maici Lahk cugos vagy Bergsteiger . . . 450-550. Sárga Bonyubőr cugos vagy Bergsteiger . . . 350-400-450. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. Nem tetszés esetén a cipőt kicserélem, vagy a pénzt visszaadom.

Löw Zsigmond és Társa DEBRECZEN, Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.

11
1902 khb.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Alólírott kórházi bizottság, Debreczen sz. kir. város közkórháza 1902. évi márczius hó 1-től, 1905. márczius hó 1-ig terjedő három évi szén szükségletének biztosítása érdekében zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Az évi szükséglet 4000 m.-mázsára irányoztatik elő, de a megrendelés ennél több vagy kevesebb is lehet.

A szállítandó szénnek a Charlatte Anna vagy Laura nevű porosz silésiai bányából való elsőrendű darabos szénnek kell lennie, mely köves vagy teljes elégsre alkalmatlan ásványi termékeket nem tartalmazhat.

Ajánlattevő tartozik a kórház gondnokságánál 5 kgnyi mintát előzetesen letenni, írásbeli zárt ajánlatát pedig a 100 m.-mázsánkénti 3 rak feltüntetése mellett számmal és betűvel kiírni.

A vállalat biztosításául készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 500 korona bánatpénz Debreczen város közkórháza gondnokságánál előzetesen letendő és a letétjegy melléklendő lesz az ajánlatához.

Ezen bánatpénz a vállalat elnyerése esetén 700 korona értékre egészítendő ki. Elkésve vagy kellő bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zárt ajánlatok, melyben pályázó kijelenteni tartozik, hogy a szállítási részletes feltételeket elfogadja és magára nézve kötelezőnek ismeri, Debreczen város kórháza gondnokságánál a mintával együtt 1902. év június hó 20-dik napjának d. u. 5 óráig adandók be, amelyek ugyanitt június hó 21-én d. e. 9 órakor fognak felbontatni.

A kórházi bizottság fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint szabadon választhasson, avagy azokat egészen is mellőzhesse.

A szállítási részletes feltételek Debreczen város közkórházánál tekinthetők meg, a hivatalos órák alatt.

Debreczen, 1902. május 13.

A kórházi bizottság.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

Debreczen, 1902. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

